

Împreună

**Buletin Informativ Național
al Rețelei de Arte pentru Comunitate din România**

*Numărul 11
Octombrie 2007*

Cuprins

O zi din viata lui...

Despre mine si lucrurile ce imi plac	1
<i>Alexandru Murvai, Indrie Mariana</i>	

Modele de lucru

Cenusareasa de dincolo de linie (II)	2
<i>Marcela Andrei</i>	
Teatrul ca metoda de implicare in comunitate (I)	3
<i>Adrian Secal</i>	

Conferinte si seminarii

Seminarii in cadrul Retelei de Arte	6
<i>Cornelia Petcu</i>	
Terapii neconventionale pentru persoane cu dizabilitati la Baia Mare	7
<i>Daniel Filipas</i>	

Stiri din tara

Curs de tehnici de stimulare prin Arte	10
<i>Elena Nastac</i>	
Atelier protejat de terapie ocupationala la Odobesti	11
<i>Luminita Teodorescu</i>	
Cursuri de terapie prin muzica	12
<i>Indrie Mariana</i>	

** Pozele din aceasta publicatie reprezinta scene din institutiile si evenimentele mentionate in articole si au fost publicate cu acordul colaboratorilor nostri.*

Poza de pe coperta 1 prezinta o secventa din activitatile prezentate in articolul "Terapii neconventionale pentru persoane cu dizabilitati la Baia Mare." (vezi articol pag. 7)

Punctele de vedere exprimate in aceasta revista apartin exclusiv autorilor articolelor.

Despre mine si lucrurile ce imi plac

Alexandru Murvai, elev
Indrie Mariana, profesor
Oradea

"Sunt Alexandru Murvai, elev in clasa a VII-a, la Centru Scolar Pentru Educatie Incluziva nr.1 Oradea. Am 17 ani. Eu sunt talentat la golf, la desen si imi place sa navighez pe internet, pe google.

Ziua de joi este una placuta pentru mine deoarece atunci ma duc la calculator cu domnul profesor Kiss, apoi vine doamna educatoare Liliana, care imi da o foaie de hartie si ma lasa sa lucrez cum simt eu. Împreuna discutam despre ceea ce am reprezentat in desenele mele.

Cand joc golf imi place sa ma imbrac in alb, iar cand sunt pe google ma imbrac in negru. Imi place la internet unde aflu informatii multe despre golf si hoteluri. Sunt bucuros cand pictez sau desenez," spune Alex.

Alexandru este diagnosticat cu sindrom autist, traieste, dupa cum reiese din cele scrise de acesta, intr-o lume a lui, intelesa doar de el. Are preferinte pentru anumite activitati si prefera sa stea in preajma anumitor persoane.

El are o atitudine ludica, ii place muzica romantica si in special in desenele lui se regasesc imagini ale unor biserici, lumea lui interioara si nedescifrata de ceilalti. Participa cu interes si placere la atelierelor de arta desfasurate in unitatea noastra, in cadrul anumitor proiecte de dezvoltare scolara.

Din relatarile doamnei profesor de desen Liliana Sarb, Alex este un talent in acest domeniu, lucru constatat observandu-i lucrarile. Multumiri pentru oportunitatea oferita de a vorbi despre asemenea copii, despre talentul lor ascuns si greu observabil in alte medii decat cel scolara.

"Cand joc golf imi place sa ma imbrac in alb, iar cand sunt pe google ma imbrac in negru....Sunt bucuros cand pictez sau desenez."

L
u
c
r
a
r
i

A
l
e
x
a
n
d
r
u

Contact :
Email: maiaindrie@yahoo.com

Cenusareasa de dincolo de linie (II)

Marcela Andrei

Actor

Teatrul Ion Creanga, Bucuresti

(continuare din numarul 10)

Etapa care a urmat a reprezentat o evolutie clara pentru acesti tineri. I-am dus la spectacolul Cenusareasa, spectacol muzical din repertoriul Teatrului Ion Creanga pe care l-au urmarit cu sufletul la gura. Erau incremeniti. Au inteles tot. Probabil pentru prima data in viata lor au inteles ceva de la cap la coada. Le era familiar. Au inteles acum ce inseamna teatru. Revelatia se citea pe fata lor. Dupa terminarea spectacolului, dupa ce a plecat publicul, i-am urcat pe scena. Au incercat sa descopere de pe scena, scaunele pe care au stat in sala. Au fost foarte fericiti. Subliniez ca aceasta etapa reprezinta un salt calitativ in evolutia lor.

Pentru urmatoarea etapa de lucru am facut rost de un CD cu muzica din spectacolul pe care l-au vazut la teatru. Am fost la ei "acasa" si am ascultat CD-ul impreuna. Au reactionat extraordinar. Au recunoscut melodiile si mai apoi personajele care cantau aceste melodii. In acea sedinta m-au rugat sa pregatim un fel de spectacol si am hotarat sa o facem. Cu ocazia sfarsitului de an scolar, am pregatit un fel de serbare-spectacol.

La sedintele urmatoare am ales cate o melodie pentru fiecare personaj si am discutat "distributia". De comun acord, am hotarat cine ce rol va interpreta, iar pentru melodii am hotarat ca vor face play-back pe muzica deja existenta de la teatru. Deoarece textele pe care le foloseau in exercitiile de improvizatie erau mereu altele, am decis ca pentru serbarea scolara sa intru si eu in spectacol ca povestitor, prezentator al povestii, pentru a putea controla direct spectacolul- serbare si a evita eventualele situatii neplacute pricinuite de emotii.

Serbarea a avut loc la sala studio. Au asistat in public ceilalti copiii de la centrul de plasament si personalul centrului. Aceasta este o alta treapta in evolutia lor. S-au pregatit pentru eveniment, s-au ajutat intre ei cu lucruri simple, s-au incurajat reciproc. Totul a decurs foarte bine. Faptul ca au

fost aplaudati multa vreme, faptul ca au primit flori, diplome, ca au fost felicitati a contat enorm pentru ei.

Dupa serbare, la mica petrecere organizata au avut un comportament deosebit pentru ei. Autocontrolul se observa in mersul lor, in felul in care priveau si vorbeau. Se simteau importanti, iubiti, apreciati. In incheiere pot sa spun ca nu a fost in intentia mea de a face o reprezentatie teatrala cu acesti copii. A fost dorinta lor si am considerat ca nu poate face rau.

Pe parcursul acestei activitati, personal am remarcat ca au disparut in totalitate momentele de criza in timpul sedintelor si mi s-a comunicat ca s-au rarit evident in perioadele in care nu lucrau cu mine. Pasi uriasi s-au facut in dezvoltarea atentiei, memoriei, respectului de sine, autocontrolului, comunicarii, relationarii etc..

Am avut obiective multe. Majoritatea au fost atinse. Un rol important a avut modul in care am facut distributia. Cenusareasa personajul principal din poveste, am incredintat-o lui V, cea care necesita atentie din partea interlocutorului pentru a se deschide. Intuitia mea a functionat. Mai ales ca pe aceasta persoana o foloseam si ca translator pentru a intelege ce vorbesc ceilalti. S-a deschis si a

Povestea "Cenusareasa"

fost cooperanta. Z a primit zana si a fost mandra ca acest personaj care poate face orice este al ei. O, fata cea mai dificila a primit mama. Din acel moment a fost foarte activa si i-a ajutat pe toti sa isi faca treaba, fara nici un fel de intentie agresiva. S-a chinuit sa vorbeasca cat de cat corect. Personal sunt foarte multumita de evolutia ei.

H si M, cele doua fete rele s-au bucurat si isi schimbau mereu rolurile intre ele. Baiatul cu timiditate exagerata a fost printul. Rolul a avut un efect nebanuit asupra lui, mai ales ca toate fetele il admirau si il laudau tot timpul. Ceilalti baieti au interpretat soriceii. Relatiile dintre beneficiari s-au imbunatatit vizibil, iar comunicarea- aproape normala. Personal i-am laudat permanent pentru orice lucru cat de mic. De fiecare data infloreau si li se lumina fata de bucurie.

Publicul vine la teatru ca prin arta actorului sa intre intr-o lume imaginara, dar acesti tineri cu risc de excluziune sociala, izolati si bolnavi, prin arta actorului, se straduiesc sa se apropie de lumea reala, la care nu au avut acces pana acum. "Cenusareasa de dincolo de linie", le da o mana de ajutor pentru ca intr-o zi, sa astepte culoarea verde la semafor, sa treaca strada, sa intre intr-un magazin si sa spuna: "- Buna dimineata, va rog frumos o paine si un litru de lapte!" ...cine stie?

"Publicul vine la teatru ca prin arta actorului sa intre intr-o lume imaginara, dar acesti tineri cu risc de excluziune sociala, izolati si bolnavi, prin arta actorului, se straduiesc sa se apropie de lumea reala, la care nu au avut acces pana acum."

Contact Fundatia Chance for Life:
T:021 413 3790
Email:office@chanceforlife.ro

Teatrul ca metoda de implicare in comunitate (I)

*Adrian Secal, coordonator proiect
Asociatia Kolping, Bacau*

Inca din cele mai vechi timpuri, teatrul este privit ca un raspuns la problemele de zi cu zi ale oamenilor, de satira la adresa guvernantilor, a deciziilor luate, a politicii, etc.. Astfel, prin teatru autorii si artistii (profesionisti sau amatori) isi manifestau in public nemulțumirile lor privind mersul societatii in care traiesc, asupra mentalitatilor predominante, realizand astfel un proces de implicare in comunitate.

Totusi teatrul prin natura sa nu promoveaza o implicare activa a persoanelor in comunitate, in luarea deciziilor, in a produce schimbare, ci doar arata care sunt problemele, mai importante sau mai putin importante, lasand responsabilitatea rezolvării acestora altora. Astfel, desi spectatorii sunt informati, constientizati privitor la problemele, neregulile cu care se confrunta comunitatea in care traiesc, ei iau aceste informatii primite ca atare, fara a actiona in vreun fel pentru a remedia, pentru a gasi solutii.

Noile metode de teatru

Augusto Boal este unul dintre dramaturgii care au inteles impactul pe care teatrul il poate avea in schimbarea sociala, in motivarea oamenilor de a se implica, in schimbarea de atitudini si mentalitati a indivizilor, a comunitatilor. El a inceput sa exploreze posibilitatea de a transforma simplii spectatori ai pieselor lui in persoane implicate, chiar actori in piesele de teatru, pentru a deveni ulterior persoane implicate si in comunitate.

Interesul lui Augusto Boal de a transforma spectatorii de teatru in *spect-actori* s-a materializat prin crearea de noi tipuri de teatru: *teatru forum*, *teatru invizibil*, *teatru imagine*, *teatru ziar*, *teatru legislativ* si *teatrul opresatilor (social)*.

Teatrul forum face referire la tipul de teatru in care spectatorii au oportunitatea de a se implica activ in desfasurarea piesei de teatru, creand schimbarea pe care acestia o doresc intr-o anumita situatie.

Temele atinse in timpul reprezentatiilor de teatru forum se refera la situatii de opresiune, discriminare, etc.. A luat nastere in timpul unei perioade de practica a lui Augusto Boal in China, perioada in care acesta incerca sa aplice *dramaturgia simultana*. Intr-una dintre reprezentatii, un spect-actor (o femeie) nu a fost multumita de prestatia actorului caruia i-a dat indicatii, enervandu-se asa tare incat s-a dus pe scena si i-a luat locul.

Scopul teatrului forum este de a incuraja audienta sa ia atitudine vis-a-vis de situatia de opresiune prin interventia in desfasurarea piesei de teatru. Teatrul forum este compus din doua parti. Prima parte este reprezentatia in sine a piesei de teatru dupa un scenariu in care este descrisa o situatie de opresiune. In a doua parte se reia piesa de teatru, dar dand posibilitatea audientei de a se transforma in spect-actori prin interventiile in piesa. Astfel, in orice moment un spectator poate spune "stop" si urca pe scena si inlocuieste un actor schimbând atitudinea pe care personajul respectiv o are fata de situatie. In acest timp opresorul incearca sa mentina starea de opresiune initiala.

Daca acel spect-actor nu realizeaza o schimbare realista, audienta are posibilitatea de a interveni si de a "sanctiona" interventia. Daca dupa un anumit timp spect-actorul nu poate schimba situatia de opresiune, actorul care a fost inlocuit isi reia pozitia si atitudinea in piesa. Se continua astfel pana cand piesa ajunge la final, identificandu-se un numar de posibile interventii, atitudini care sa duca la diminuarea efectelor opresiunii.

Teatrul invizibil este o forma de teatru ce se joaca in comunitate, fara ca ceilalti sa stie ca de fapt este o piesa. Are un subiect precis, de exemplu sexismul, rasismul, discriminarea de orice tip, violenta. Scopul este de a crea o dezbateri intre membrii comunitatii privind

Scena din piesa

problematica atinsa de tema piesei.

Teatrul imagine sau teatrul statuie este o forma de teatru care promoveaza ideea ca reprezentarea vizuala a unei anumite situatii negative (discriminare, violenta, emotii, etc.) este mai bine realizata decat prin cuvinte, prin discurs, prin replici verbale. Scopul este de a crea o reprezentare vizuala a unei anumite situatii negative apoi, prin diferite interventii, situatia sa devina cel putin neutra daca nu chiar pozitiva, fara ca imaginea initiala sa aiba de suferit. Exista mai multe posibilitati de a utiliza aceasta forma de teatru. Una dintre posibilitati este ca doi actori sa formeze o imagine despre o scena de violenta, iar spectatorii sa fie incurajati sa isi gaseasca o anumita pozitie si atitudine a trupului astfel incat situatia initiala sa isi reduca din violenta.

O alta forma de teatru statuie este ca un numar de persoane sa isi aleaga o anumita pozitie, atitudine pe care sa o mentina in timp ce alte persoane incearca sa creeze cu statuile o imagine care sa transmita un anumit mesaj.

Teatrul ziar se refera la crearea unei piese dupa un articol dintr-un ziar sau dupa orice alt material scris, proces ce se realizeaza in 11 pasi. Scopul este de a da posibilitatea audientei de a se implica in crearea piesei de teatru.

Teatrul legislativ este o forma de exprimare a opiniei fata de un proiect legislativ de catre membrii comunitatii. Ideea si metoda de desfasurare este identica cu a teatrului forum. Scopul este de a afla impactul asupra comunitatii a anumitor legi, de a primi un feed-back referitor la acestea si de a da posibilitatea membrilor comunitatii de a face schimbari, ori chiar de a crea alte legi noi.

Teatrul social (teatrul oprimatilor) este foarte asemanator si se desfasoara dupa aceleasi principii ca si teatrul forum. Diferenta dintre aceste doua tipuri de teatru este in modalitatea de desfasurare.

Teatrul social se desfasoara in trei parti:

- prima parte consta in reprezentarea efectiva a piesei;
- a doua parte este momentul in care *jokerul* deschide o dezbateri cu auditoriul cu privire la caracterul personajelor implicate in piesa,

facilitand incadrarea acestora in anumite categorii (personaje neutre, opresate sau opresatori) si se explica regulile teatrului social;

- ultima parte este reprezentata de re-jucarea piesei, moment in care spectatorii au posibilitatea de a interveni in piesa. Singurul personaj care nu poate fi schimbat in piesa este opresatorul, acesta fiind imaginea starii de opresiune care exista in comunitate.

Diferenta fata de teatrul forum este ca, daca un spect-actor gaseste o posibilitate reala de schimbare a atitudinii unuia dintre personaje, actorul care interpreteaza rolul aceluia personaj preia atitudinea indicata si o mentine pe tot parcursul piesei, pana la final sau pana in momentul in care este din nou inlocuit de catre alt spect-actor.

Schimbarea atitudinii prin teatru

O importanta majora in procesul de participare a membrilor comunitatii in procesul de dezvoltare comunitara o reprezinta atitudinea, mai exact apatia (inactiunea). Dintre motivatiile acestei atitudini de apatie reamintim: lipsa increderei ca pot schimba ceva, "eu" nu am nici o influenta in procesul decizional, nu ma afecteaza si nu ma avantajeaza.

Prin diferitele tipuri de teatru promovate, Augusto Boal constientizeaza membrii comunitatii asupra importantei pe care o au in comunitate, motivandu-i astfel sa isi schimbe atitudinea in ceea ce priveste implicarea in comunitate. Prin teatrul promovat de catre el, transmite acel mesaj catre spectator prin care spune ca *si tu esti responsabil pentru problemele comunitatii, si pe tine te influenteaza deciziile luate de catre altii.*

Oricare dintre tipurile de teatru prezentate mai sus

Teatru social

pot fi utilizate in comunitatile in care gradul de participare al membrilor comunitatii este mic, pentru a arata ca orice actiune a fiecaruia, fiecare luare de atitudine este importanta si poate influenta dezvoltarea comunitatii, iar in comunitatile in care gradul de participare este relativ mare, aceste forme de teatru pot fi folosite ca metode alternative de a atrage atentia membrilor comunitatii asupra anumitor probleme existente in comunitate dar carora nu li se acorda o importanta suficienta.

Un exemplu concret poate fi urmatorul: intr-una dintre comunitati violenta domestica este tolerata, iar persoanele care au puterea de a interveni (membri ai familiei, prieteni, rude, autoritati, etc.) nu intervin pentru ca *nu este treaba lor*. Facilitatorul comunitar observa aceasta atitudine comuna si ajuta la crearea unui scenariu care sa reprezinte o scena de violenta si faciliteaza desfasurarea acestei piese prin una dintre diferitele forme de teatru prezentate anterior.

Astfel, oamenii nu sunt doar informati despre existenta acestui fenomen in comunitatea lor, dar afla si cum se pot implica pentru a schimba aceasta situatie, sunt incurajati sa se implice si realizeaza care sunt consecintele neimplicarii lor, atat asupra persoanelor direct implicate (sotie, copii, etc.) cat si asupra altor membri ai comunitatii sau a comunitatii in sine.

Rolul jokerului aici este foarte important, pentru ca trebuie sa nu fie influentat de ideile proprii, trebuie sa incurajeze implicarea persoanelor si mai ales sa atraga atentia asupra neutilizarii violentei si sa mentina o atmosfera mai putin tensionata, pentru a nu declansa conflicte deschise intre diferitele tabere de opinie.

(Va urma)

"...de a transforma spectatorii de teatru in spect-actori s-a materializat prin crearea de noi tipuri de teatru: teatru forum, teatru invizibil, teatru imagine, teatru ziar, teatru legislativ si teatrul opresatilor (social)."

Contact Asociatia Kolping:

T/F: 0234 588 830

Email: officemoldova@kolping.ro

Seminarii in cadrul Retelei de Arte

*Cornelia Petcu, coordonator
Reteaua de Arte pentru Comunitate*

Reteaua Nationala de Arte pentru Comunitate a continuat cu seria de seminarii regionale pe tema "Stimularea si dezvoltarea prin Arte a persoanelor cu dizabilitati - un domeniu in expansiune" la Bucuresti in data de 20 Aprilie si la Cluj- 27 Iunie 2007.

La intalnirea din Bucuresti, tinuta cu sprijinul F.O.N.P.C. la Institutul Francez, au participat aproximativ 53 de membri- reprezentanti ai O.N.G., D.G.A.S.P.C. si ai Centrelor speciale din regiunea de sud, din care o parte (precum cei din Tulcea, Calarasi, Braila, Ialomita) au fost pentru prima oara la o intalnire a retelei. Membrii din aceste judete au fost invitati in Retea in anul 2005.

Scopul intalnirii a fost de a evalua activitatile prin arte derulate si crearea unui context in care sa fie promovata reseaua; o componenta aparte a fost prezentarea unor modele de buna practica pentru membrii noi pe care i-am mentionat. Sectiunea cea mai ampla de discutii a fost pe subiectul modele de lucru, la care s-au inscris practicanti cu experienta de la organizatii precum "Chance for Life"- Bucuresti, World Vision Bucuresti, Fundatia "Chi Ro"- Constanta, F.I.C.F. Bucuresti, Scoala speciala nr. 4 Bucuresti, F.S.C. Bacau, Creativ- Bucuresti, Fundatia Concept- Bucuresti. Participantii au fost interesati, devenind usor interactivi dupa fiecare prezentare.

Ideea principala care se desprinde este aceea ca artele pot fi practicate la diverse nivele, deoarece exista si o gama larga de nevoi ale beneficiarilor

Seminar Bucuresti

dar in conditiile unei clasificari distincte si corecte in ceea ce priveste nivelul de Terapie prin Arta si celelalte activitati de stimulare/ dezvoltare prin Arta. Diferentele trebuie facute atat la nivel oficial cat si in practica zilnica, si tin de nivelul de pregatire a practicantului, de tehnica si obiectivul urmarit. Modele oferite de multe alte tari cu traditie urmeaza acelasi tipic al nivelelor diferite, si chiar la nivel european tendinta este de a stabili noi rapoarte intre ele, de natura sa se completeze.

Majoritatea celor prezenti aveau studii superioare in domeniul psihologiei, oferind in dezbateri raspunsuri argumentate si care stau la baza concluziilor enuntate. Ei sunt sprijiniti in activitate si de catre artisti cu o specializare sau experienta extinsa in domeniul psiho-social.

La intalnirea de la Cluj, in schimb, majoritatea participantilor proveneau din cadrul D.G.A.S.P.C., de la diverse centre de zi si rezidentiale pentru copii si adulti. Experienta din aceste centre este redusa in domeniul stimulării prin arte iar interesul lor a fost focalizat pe modelele de lucru prezentate: Asociatia pentru Protejarea si Ajutorarea Handicapatilor Neuro- Psihic si Gradinita "Malteza" din Cluj, F.S.C. Bacau. Discutiile s-au axat pe modalitatea in care acest tip de activitati pot fi preluate ca proiecte si sustinute: training si calificare pentru personal, schimb de experienta, resurse pentru dezvoltare etc..

La sondajul vis- a- vis de sprijinul oferit de catre Retea membrilor, majoritatea participantilor au oferit raspunsuri multiple din mai multe zone de interes; in continuare sunt enumerate in ordine descrescatoare, in functie de numarul de mentionari: schimb de experienta realizat sub forma atelierelor, intalnirilor; cursuri de formare in domeniul stimulării prin arte pentru personal; primirea de informatii diverse; editare modele de buna practica; sprijin material.

Se observa in continuare detasat nevoia de training si intalniri frecvente. Reteaua isi propune sa deruleze si alte intalniri ca cele mentionate in sondaje pentru a veni in intampinarea nevoilor membrilor. Prin intermediul revistei si a site-ului vom transmite orice noutate de interes.

*Contact Retea:
Email: impreuna@impreuna.arts.ro
Web: www.impreuna.arts.ro*

Terapii neconventionale pentru persoane cu dizabilitati la Baia Mare

*Daniel Filipas, director executiv
Asociatia "Esperando", Baia Mare*

In zilele de 4 si 5 octombrie, Asociatia "Esperando" Baia Mare a organizat cea de-a doua editie a Conferintei sale anuale destinata serviciilor pentru persoane cu dizabilitati.

Aceasta a doua editie a devenit una internationala, iar tema aleasa a fost una draga noua: terapii neconventionale; acest lucru pentru ca sunt deja ani de cand cautam sa adaugam la munca specialistilor in recuperare si a dascalilor orice mijloc terapeutic ce poate sa le faca viata mai buna copiilor si tinerilor cu dizabilitati de care noi ne ingrijim.

Aici au fost reuniti specialisti din domenii diverse dar care prin ceea ce fac contribuie la imbunatatirea vietii clientilor nostri. Pe aceasta cale dorim sa transmitem oricui interesat ce alte metode neconventionale pot sustine cauza noastra.

Organizata in cadrul proiectului "Neconventional", sustinut financiar de catre Consiliul Local Baia Mare prin S.P.A.S conform legii 350/ 2005, evenimentul a fost un succes deplin. Au participat peste 40 de specialisti si numerosi invitati, reprezentanti ai mass-media si cativa reprezentanti ai autoritatilor locale (inclusiv ai finantatorului principal).

S-au adunat oameni implicati in domeniu, din toate culturile tarii (Galati, Iasi, Timisoara, Zalau, Cluj

Plen conferinta

Demonstratie de jonglerie

Napoca, Bistrita etc), dar si din strainatate. Cu totii au fost incantati de atmosfera deschisa si profesionista, de temele prezentate direct si concret, de calitatea lectorilor si a lucrarilor, de organizarea si ospitalitatea gazdelor.

Despre ce s-a discutat, mai concret? Medicul specialist in recuperare balneo-fizioterapie Mona Medan de la Spitalul de Urgenta "Constantin Opris" Baia Mare a deschis sirul prezentarilor cu o discutie despre efectele si importanta hidroterapieii. "Imersia in apa este urmata de o stare de confort psihic sau chiar stare de euforie (mai accentuata la copii), reactie psihica explicata prin efectul de facilitare a mobilitatii diferitelor segmente in apa, creandu-i bolnavului o stare de confort si incredere; la acestea se adauga efectul antialgic, miorelaxant, decontracturant, care completeaza starea psihica favorabila."

In acelasi timp, dr. Mona Medan a subliniat nevoia de a discuta despre aceste terapii alternative si de a apela la ele pentru a aduce aportul acolo unde metodele traditionale se opresc sau sunt limitate.

La fel cum sunt inca atatea necunoscute despre corpul omenesc si functionarea sa, este uneori greu de explicat de ce un pacient care nu inregistreaza progrese semnificative prin caile sau metodele uzuale, raspunde excelent la lucrul cu un animal, sau intr-un alt mediu decat cel folosit de obicei pentru tratament. "Viitorul va demonstra eficienta si siguranta tratamentelor alternative, subordonandu-se principiului medicinei bazate pe dovezi".

Zsuzsa Füredi de la Scoala Speciala din Szentesa a adus in atentia participantilor terapia prin drama.

Simplu, fara a necesita cheltuieli uriase, metoda folosita este insa foarte eficienta. Pe scena incropita din ce a are la indemana, Zsuzsa imbina teatrul cu exercitiile fizice. Copii fac astfel exercitii fizice pe care in mod normal nu le-ar accepta, motivati de piesa si de admiratia publicului. Principiul a fost demonstrat ad-hoc, cu cativa dintre participantii la conferinta!

Instructorul de dans Alex Szalkai a adus buna dispozitie cu terapia prin dans. De cateva luni, diminetile Centrului Esperando sunt luminate si insuflitate de muzica si miscarile in care sunt prinsii toti copiii si tinerii cu dizabilitati asistati. Chiar daca pare greu de crezut pentru cei care cunosc problemele grave ale acestora si dificultatile nu doar de a se misca si umbla, dar chiar si de a-si mentine echilibrul, dansul este un medic fenomenal si incredibil!

Toti copiii sunt fascinati si isi depasesc limitele pentru a fi pe ring, intre ceilalti Fred Astair si Ginger Rogers ce folosesc cadrul, carja sau chiar fotoliul rulant! Sa fie farmecul antrenorului? Sa fie muzica frumoasa? Sau doar dorinta de a face impreuna lucruri pe care pana acum doar si le doreau? Dar parca nici nu mai conteaza! S-a lansat ad-hoc o sedinta de terapie prin dans chiar in sala de conferinte, de catre copiii si tinerii cu dizabilitati prezenti in sala!

In acelasi registru, Fundatia "Inima de Copil" din Galati, prin d-na Cristiana Toma, a prezentat terapia prin Arta. Bazata pe activitatile pe care le desfasoara deja de o buna bucata de vreme, prezentarea colegilor nostri de la Dunare a adus idei noi si unele revelatii. Din materiale obisnuite - pahare, culori pentru vitraliu, acrilice, seminte,

Terapie prin drama

sfoara, ramuri lemn, scoici, carton- tinerii cu dizabilitati intelectuale confectioneaza mici obiecte de arta: pahare pictate, rame foto, impletituri din sfoara, sporul casei, vase pictate.

"Activitatile de lucru manual: constructia, desenul si modelajul sunt pentru tineri mijloace de exprimare foarte bogate, permitandu-le sa creeze in realitate ceea ce au vazut, trait sau imaginat.

Materialele folosite le satisfac curiozitatea si setea de cunoastere si exprimare. Tinerii sunt foarte mandrii cand creeaza ceva, ii stimuleaza, le confera un simt al realizarii si increderii in sine."

O studenta din Iasi, Mihaela Zaharia (Universitatea "Al. I. Cuza" Iasi, Facultatea de Filozofie, Sectia Asistenta Sociala), si-a manifestat dorinta sa participe la conferinta si chiar sa sustina o prezentare. Iar acest lucru nu a putut decat sa ne bucure!

Ea a prezentat "Recuperarea prin ergoterapie", avand ca baza vizita pe care a facut-o la un centru/spital in Italia. "Activitatile ergoterapeutice implica gandire, planificare, presupunere si alegere, pentru ca la finalul activitatii, persoana cu handicap sa fie mandra ca a creat o jucarie, un panou decorativ, sau orice obiect ce poate fi util. Acest lucru le da un sentiment revigorant si le confera un simt al realizarii si increderii in sine, contribuind la structurarea statutului si rolului persoanei, recunoscute din punct de vedere social".

In activitatile ergoterapeutice se pune accentul pe reeducarea gestualitatii, a indemanarii, dezvoltarea expresivitatii, readaptarea subiectilor la efort si revenirea lor la o activitate profesionala cu efect de resocializare. Prin aceasta, persoanele cu dizabilita isi redobandesc autonomia si demnitatea.

Terapia prin joc- jongleria au facut, fara indoiala, multe sprancene sa se ridice cand au fost citite pe programul conferintei. Insa cele doua prezentari, sustinute de catre psihologul Daniela Hamzescu, Directoarea Centrului Scolar pentru Educatie Incluziva "Dumitru Ciumageanu" din Timisoara, respectiv Adrian Barbu din Cluj, au schimbat cu siguranta pozitia sprancenelor!

Iar faptul ca Adrian a fost deja la Centrul "Esperando" si i-a fermecat pe copii cu jongleriile, ca si demonstratia pe viu facuta in sala, in timpul

prezentarii, au adus un plus de autenticitate.

Ambele prezentari au abundat de argumente, de exemple si de un farmec deosebit. La fel ca si la dans, sau arta copiii cu dizabilitati implicati in jonglerie, reusesc sa faca exercitii fizice si sa contribuie la propria lor reabilitare, fara ca macar sa realizeze sau sa perceapa acest lucru ca pe un efort. E o placere si o bucurie!

Unul dintre subiectele preferate ale beneficiarilor de la Asociatia Esperando a fost terapia cu animale! Sunt cateva luni de cand Tic Angheluta, dresor de caini si student la Facultatea de psihologie din Cluj, a trecut jocul ocazional cu cainii la un alt nivel. Venit ca voluntar, din proprie initiativa, la Esperando, Tic a adus, impreuna cu prietenii sai (si ma refer nu doar la Camelia Iobagiu si Daniel Purcaru, ci si la patrupezii Zenda, Charlie si Max) bucurii enorme si fericire in inimile copiilor si tinerilor! Cu tact, cu pricepere, cu o cunoastere foarte buna a psihologiei copilului si cainelui, Tic a reusit sa-i faca pe copii sa lucreze cand ei erau convinsi ca se joaca.

Sunt multi care sustin ca astfel de activitati nu sunt terapii. Altii sunt sceptici in privinta rezultatelor si a orizontului de timp in care aceste rezultate pot fi obtinute. Insa experienta noastra a aratat altceva: cea mai mare multumire a noastra este aceea ca desi ni s-a spus de catre toti specialistii cu care ne-am consultat ca avem tot sprijinul lor dar nu trebuie sa ne asteptam la rezultate vizibile in termen mai scurt de 6 luni, iata ca dupa doar 2 luni si jumatate, copiii reactioneaza la prezenta cainilor si fac progrese .

Acestea nu sunt la fel de mari la toti, dar sunt notabile.

Reflexoterapia si acupunctura au multe in comun. Cristina Talos, unul din cei cinci kinetoterapeuti ai Asociatiei Esperando, a facut prezentarea tehnicilor de reflexoterapie atat din prisma experientei sale anterioare, cat si, mai ales, a activitatii sale de zi cu zi de la Centrul Esperando.

Medicul Marius Pop, specialist in acupunctura, cu pregatire in China, in locurile unde aceasta terapie isi are originile, a facut de asemenea o prezentare a efectelor acesteia.

Merita mentionat impactul deosebit pe care l-a avut prezenta in sala si la masa prezentatorilor a copiilor si tinerilor asistati in Centrul Esperando. Faptul ca ei au spus direct si sincer ce efecte au avut asupra lor terapiile neconventionale introduse pana acum in programul Centrului, ca au raspuns intrebarilor si au participat la discutii a fost, fara indoiala, sarmul si deliciul Conferintei. Iar voiosia, placerea, bucuria care s-au vazut in ei a convins ca rezultatele nu sunt doar povesti...

Concluzia noastra, ca si a multora dintre participantii care au completat formularele de evaluare, este ca o astfel de manifestare era necesara si ca ea trebuie sa aiba o continuare. Este o tematica generoasa si actuala, in care te poti cufunda cu o placere nemarginita si din care poti obtine rezultate nebanuite. Anul viitor va fi mai bine si probabil ca vom vedea mai multe demonstratii practice. Asa ca e bine sa va rezervati din timp locurile!

"... drama. Simplu, fara a necesita cheltuieli uriase, metoda folosita este insa foarte eficienta."

Contact Asociatia Esperando:

T/F: 0362 401 363; 0262 220 413

Email: office@esperando.ro

Website: www.esperando.ro

Curs de tehnici de stimulare prin Arte

*Elena Nastac, coordonator
Fundatia de Sprijin Comunitar, Bacau*

Fundatia de Sprijin Comunitar din Bacau desfasoara un program adresat persoanelor cu dizabilitati din centre sau comunitate, denumit Impart. Echipa Impart si-a construit profesionalismul de-a lungul a 15 ani de lucru cu toate categoriile de persoane cu nevoi speciale institutionalizate.

Membrii ei au invatat aplicat folosirea Tehnicilor de lucru prin Arte de la specialisti Britanici **r e c u n o s c u t i i n t e r n a t i o n a l** (www.actionspacemobile.org, www.muzika.org.uk, www.suejennings.com, www.musicasterapy.org). Datorita traditiei scolii in domeniu, metodele asimilate sunt omologate si folosite la nivel European, in vederea stimulării si dezvoltării persoanelor cu nevoi speciale.

In activitate s-au confruntat cu o cazuistica diversa

Colaj si pictura

Activitati de teatru

in ceea ce priveste dizabilitatea. Ei cunosc in detaliu caracteristicile comportamentului copiilor sau adultilor institutionalizati pe termen lung. In urma rezultatelor benefice, din anul 2000 au fost solicitati sa isi impartaseasca cunostintele. Pana acum au fost pregatite peste 1000 de persoane din diferite judete.

Echipa Impart este autoarea singurului ghid de Tehnici de lucru prin Arte combinate din tara, editat cu consilierea specialistilor din domeniu din Marea Britanie.

Curs de initiere in Tehnici de lucru prin arta
*(*adresat personalului implicat in activitati directe cu persoanele cu dizabilitati)*

Teatrul vorbeste despre viata profunda a fiecaruia... Muzica permite exprimarea pe viu a starilor sufletesti, descrie temperamentul, forta psihica... Pictura, la fel de bogata ca si limbajul, proiecteaza lumea interioara ce poate fi astfel descoperita si stimulata pozitiv. Artele fac parte dintre putinele mijloace prin care putem relationa cu persoanele cu dizabilitati, avand efecte pozitive.

Cursul de initiere in Tehnici de lucru prin arta derulat de Impart este descris de cei care il cunosc in 3 cuvinte : inovatie, culoare, rezultat.

In urma Cursul de initiere sute de persoane care lucreaza direct cu beneficiarii au primit solutii la probleme care pareau fara raspuns : cum sa relationeze cu o persoana agresiva, cum sa comunice cu o persoana cu dizabilitati severe sau sa ii dezvolte potentialul.

Metodele predate stau acum la baza activitatilor de stimulare a multor persoane cu dizabilitati din tara. Eficienta lor se vede in primul rand in ameliorarea starii acestora.

Cursurile sunt o oportunitate de perfectionare profesionala a personalului conex, care vede in acest domeniu o optiune de viitor. Informatiile inovatoare sunt utile si celor care doresc sa aprofundeze activitatile prin Arte.

Durata cursului este de 3 zile (21 de ore) si combina predarea teoretica cu sesiunile demonstrative. Atelierele sunt derulate intr-o combinatie de cursanti si beneficiari finali (unde este posibil), cu

care se lucreaza pentru a demonstra eficienta metodelor. Echipa se deplaseaza (national), la locatia solicitantului.

Numarul de participanti este de maxim 25; persoanele trebuie sa fie implicate in lucrul direct cu persoanele cu dizabilitati: educatori speciali, ingrijitori, psihologi, profesori etc.

Contact Impart:
T/F: 0234 585 658
Email: impart@fsc.ro

Atelier Protejat de terapie ocupationala la Odobesti

Luminita Teodorescu
Psiholog si Presedinte
Fundatia Pro Armonia, Focsani

Calificarea profesionala a persoanelor cu handicap provenite din institutii de ocrotire si sprijinul pe care societatea trebuie sa-l dea pentru cresterea gradului de ocupare a fortei de munca, in randul acestor beneficiari, este si va ramane in continuare o provocare pentru toti factorii implicati in implementarea de astfel de masuri.

Una dintre problemele identificate de Fundatia Pro Armonia in cadrul actiunilor de protectie si asistenta pentru persoanele cu handicap initiate la nivelul Judetului Vrancea, este nevoia de calificare profesionala si dorinta persoanelor cu handicap de a ocupa un loc de munca.

Prin initierea proiectului Atelier Protejat de terapie ocupationala Odobesti s-a reusit in cele 8 luni de derulare ale proiectului:

- calificarea profesionala a 8 persoane adulte cu dizabilitati usoare, provenite din institutia "mamut" C.I.T.O. Odobesti, in meseria de lucrator in tamplarie;
- infiintarea si dotarea unui mic Atelier Protejat pentru prelucrarea obiectelor artizanale din lemn;
- asistarea de specialitate a celor 8 beneficiari pentru adaptarea la conditiile de munca si dezvoltarea unui model de recuperare si reintegrare socio-profesionala a persoanelor adulte cu dizabilitati, prin promovarea cadrului legislativ

privind atelierul protejat;

Ca urmare a rezultatelor obtinute, Fundatia Pro Armonia a fost invitata la seminarul ANPH cu titlul "Participarea pe piata muncii a persoanelor cu handicap", organizat la Bucuresti, in data de 23 ianuarie 2007, pentru prezentarea proiectului ca model de buna practica.

In prezent, dupa 3 luni de la terminarea proiectului cei 8 beneficiari care au absolvit examenul si au obtinut o diploma de calificare in meseria de lucrator in tamplarie, au fost urmati de alti doi beneficiari care au dorit si ei sa invete aceasta meserie. Toti beneficiarii sunt prezenti zilnic la atelier si alaturi de un maestru realizeaza obiecte din lemn sculptate, casete pentru prezentarea vinului imbuteliat, masute si scaune pentru gradinita, alte obiecte artizanale.

Succesul echipei care a sprijinit acest proiect, rezulta si din faptul ca in luna martie 2007 se va onora primul contract de confectionare a unor manere din lemn, incheiat de Fundatie cu un agent economic local, iar in acest fel beneficiarii vor avea si recompense materiale. Cei 10 beneficiari sunt un grup care a inteles ce inseamna terapia prin munca si ca este esential ca ei sa invete sa aiba o meserie pentru a-si asigura o independenta financiara, dar si un statut socio-profesional.

T. M. este o persoana cu handicap asociat, in varsta de 49 ani, care este cel mai vechi asistat din C.I.T.O. Odobesti (din 1975). El a lucrat pe langa cei din sectia de tamplarie de la Caminul Odobesti si a visat sa aiba aceasta meserie de cand era copil. Ne-a marturisit cu bucurie ca "atunci cand a auzit ca va exista acest Atelier Protejat, parca a fost ca cineva

care i-a indeplinit un vis mai vechi".

Copil, fiind la tara, ii placea sa foloseasca fierastraul si chiar l-a ajutat pe tatal sau sa faca gardul, motiv pentru care si-a dorit foarte mult sa fie calificat in aceasta meserie."Asa ca m-am inscris primul la proiectul realizat de d-na Teodorescu Luminita, la Fundatia Pro Armonia. In partea de teorie la cursuri, am aflat lucruri noi si am fost foarte fericit cand am facut practica cu toti colegii la S.C. Mobistar Focsani, unde am vazut utilaje moderne. In prezent facem multe lucruri in Atelier si visez sa fac multe lucruri frumoase la Atelierul de la Odobesti, atat pentru multumirea mea sufleteasca, cat si pentru a arata celorlalti ca si noi persoanele cu handicap putem sa facem lucruri bune si frumoase."

Chiar daca este greu si am intampinat obstacole, noi am incercat sa cream un mediu de munca deschis si accesibil pentru cele 8 persoane cu handicap si ne vom stradui ca oportunitatile de formare si ocupare profesionala pentru aceasta categorie, sa fie cat mai bine valorificate.

Asa cum spunea La Fontaine : "Nu-i nimeni de prisos cand stii sa-l pui la treaba dupa darurile lui"
**Finantare proiect: Guvernamentala prin Program ANPH 2006*

Contact Fundatia PRO ARMONIA:
Email: proarmonia@gmail.com

"Nu-i nimeni de prisos cand stii sa-l pui la treaba dupa darurile lui"

Cursuri de terapie prin muzica

*Indrie Mariana, profesor
Centru Scolar Pentru Educatie Incluziva nr.1,
Oradea*

Centru Scolar Pentru Educatie Incluziva nr.1 Oradea, a gazduit, in perioada 17- 20 septembrie 2007, Trainingul Additional intitulat "Folosirea muzicii cu clientii cu dizabilitati din spectrul autist" si "Dezvoltarea deprinderilor muzicale". Acest training a fost asigurat de organizatia

neguvernamentala Music As Therapy, Anglia, prin participarea extraordinara a terapeutilor prin muzica Cathy Rowland si Melanie Wells si de catre Centru Scolar Pentru Educatie Incluziva nr.1 Oradea, prin bunavointa doamnei director Popa Lucia si director adjunct, Erdeli Elena.

La acest training au participat 27 de specialisti in meloterapie, psihologi, psihopedagogi, educatori, din Bihor, Bacau, Cluj, Vaslui, Timisoara, Bistrita-Nasaud, Constanta si Sibiu.

Cursul s-a adresat specialistilor beneficiari ai cursului introductiv de terapie prin muzica derulat pe o perioada de 6 saptamani si celor care au derulat sesiuni de terapie prin muzica in mod periodic cu clientii, copii sau adulti cu cerinte educative speciale.

Scopul organizarii acestui training a fost acela de a oferi posibilitatea de imbunatatire a cunostintelor prin dezvoltarea tehnicilor lor muzicale si prin cresterea eficientei terapiei prin muzica in munca cu copilul, tanarul sau adultul cu cerinte educative speciale.

Tematicile puse in discutie in cadrul trainingului au fost:

- autismul si sindromul Asperger: "Dispersarea miturilor", "Ce ingreuneaza munca cu clientii din spectrul autist?"
- instrumente familiare- sunete noi, "Tehnici muzicale in munca cu rezistenta" si un Atelier pentru voce
- supervizarea colegilor si exemple clinice de terapie prin muzica folosite cu clientii din spectrul autistic

Acest training a venit inca o data sa aduca impreuna terapeuti din domeniul artelor, pentru a-si impartasi in mod reciproc experienta lor din munca facuta cu pasiune si responsabilitate, si toate acestea cu un singur scop: imbunatatirea vietii persoanelor cu dizabilitati.

Contact Centru scolar :
Email: maiaindrie@yahoo.com
Web: www.quin.eclipse.co.uk

Mulumim colaboratorilor
nostri din ...

... Puneti orasul dumneavoastra
pe harta! Trimiteti-ne articolele
si fotografiile dumneavoastra !

Urmatoarea editie IMPREUNA

Urmatoarea editie va aparea in Februarie 2008. Ea va fi publicata si pe internet. Adresa site-ului Retelei de la care o puteti descarca in format PDF este www.impreuna.arts.ro.

La aceeasi adresa veti putea accesa diferite informatii despre evolutia domeniului Artelor pentru Comunitate din Romania: stiri, invitatii la evenimente, modele de lucru in domeniu, contacte catre alte institutii specifice.

Trimiteti-ne in continuare articolele dumneavoastra. Vom aprecia foarte mult contributiile de la persoane cu nevoi speciale: incurajati-i pe cei cu care lucrati sa ne scrie.

Contributie articole IMPREUNA

Pentru a intruni toate criteriile de aparitie, va rugam oferiti complet informatiile si materialele adiacente articolului:

- Titlu articol si Autor (nume si titulatura/ pozitie detinuta in institutie)
- Institutie: denumire completa si locatie (in caz de activitati atipice va rugam scurta descriere)
- Poze: elocvente pentru continut si titlu (300 DPI-JPG)
- Dat\ realizare articol

In cazul articolelor scrise de beneficiari va rugam sa transmiteti aceleasi informatii asigurandu-va ca primiti acordul necesar.

Despre noi

Reteaua de Arte pentru Comunitate are in acest moment peste 700 de membrii, care provin din centre speciale, ONG- uri si institutii specializate- din tara si din strainatate - si din randul autoritatilor.

In spiritul deschiderii si colaborarii s-a decis ca periodic acest organism sa fie patronat de catre un alt ONG membru.

Astfel incepand cu anul 2007, Reteaua este patronata de catre organizatia FAST, Brasov.

Daca si alte ONG-uri sunt doritoare de a se implica in coordonarea Retelei le invitam sa ne contacteze la adresele mentionate.

Cum sa ne contactati :

Fundatia pentru Asistenta Sociala
si Tineret (FAST)
Viitorului nr. 4, 505600
Sacele, Brasov, Romania

Tel: 00400 (0)788 577 424
Email: impreuna@impreuna.arts.ro
sau direct pe site-ul Retelei la:
www.impreuna.arts.ro

La acest buletin informativ a participat financiar: Relief Fund for Romania
54 - 62 Regent Street, London W1B 5RE
Tel: 020 8761 2277: Fax: 020 8761 0020
e-mail: mail@relieffundforromania.co.uk
Website: www.relieffundforromania.co.uk